

Statens plantepatologiske
Forsøg
Lyngby

Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur
603. meddelelse. 5. juni 1958

A Forsøgsresultater

Forsøg med middeltidlige kartoffelsorter

1955—57

Ved statens forsøgsstationer er der i årene 1955—57 udført forsøg med en række nye sorter. Forsøgene er gennemført på let lerjord ved Lyngby og på sandjord ved Jynde-
vad, Lundgaard, Studsgaard og Tylstrup. Bintje har været målesort. 5 sorter er af-
prøvet i 3 år. Tylstrup 48426 udgik efter 2 års forsøg, og Kennebec er kun afprøvet i
1956—57. Forsøget i 1957 ved Jynde-
vad er kasseret på grund af sandflugt med på-
følgende frostska-
de.

Kartoflerne er, undtagen ved Studsgaard, tilført 30—40 t staldgødning, 200—400 kg
superfosfat, 200—300 kg kaligødning samt 200—400 kg kvælstofgødning pr. ha. Ved
Studsgaard er staldgødningen erstattet af ajle og kunstgødning. Læggematerialet er
fremavlet og opbevaret ved Tylstrup og leveret forsøgsstederne i størrelsen 30—50
mm. Inden lægning, der i de fleste forsøg har fundet sted i sidste halvdel af april, er
der foretaget en let forspiring for at sikre en ensartet plantebestand.

Der er normalt gennemført 2 forebyggende sprøjtninger mod skimmel.

Gennemsnitsresultaterne er anført i nedenstående oversigt, hvor læggekartoflerne
er fradraget vægtudbyttet af knolde. Resultaterne for de enkelte forsøgssteder fremgår
af bilaget.

Sort	hkg pr. ha		Forholdstal		pct. udbytte				g pr. knold
	knolde	tørst.	knolde	tørst.	over 30—50 50 mm	under 30—50 30 mm	pct. tørst.		
1955—57, 14 forsøg									
Bintje	267	55.0	100	100	20	74	6	20.8	46
Sieglinde	220	43.5	82	79	12	76	12	19.8	38
Belle d. Locron	308	61.1	115	111	21	68	11	19.8	48
Tylstrup 48287	283	55.1	106	100	36	60	4	19.5	61
» 48321	274	54.1	103	98	35	60	5	19.8	60
Urgenta	270	56.9	101	103	44	52	4	21.1	67
1955—56, 10 forsøg									
Bintje	236	47.7	100	100	14	78	8	20.3	41
Tylstrup 48426	264	49.2	112	103	51	45	4	18.6	69
1956—57, 9 forsøg									
Bintje	289	59.6	100	100	24	72	4	20.6	50
Kennebec	270	55.7	93	93	66	32	2	20.6	88

Udbytte og knoldstørrelse

Af de sorter, der har været med i 3 års forsøg, har Belle de Locronan givet højest
knoldudbytte og 41 hkg mere end Bintje. De to Tylstrupsorter 48287 og 48321 har
givet henholdsvis 16 og 7 hkg knolde mere end målesorten. Herefter følger Urgenta
med et lille merudbytte på 3 hkg i forhold til Bintje. Sieglinde, der er lavestydende,
har givet 47 hkg knolde mindre end Bintje. Tylstrup 48426 og Kennebec har givet
henholdsvis 28 hkg knolde mere og 19 hkg mindre end Bintje.

Med hensyn til tørstofudbytte, der dog spiller en mindre rolle i forbindelse med
spisekartofler, rykker Urgenta op som nr. 2 som følge af en lidt højere tørstofprocent
end Bintje.

Den procentiske fordeling af udbyttet i de forskellige sorteringer viser, at Sieglinde og Bintje har givet forholdsvis størst udbytte af mellemstore knolde, 30—50 mm, medens Kennebec og Tylstrup 48426 er højestydende med hensyn til udbytte af knolde i størrelsen over 50 mm. Sieglinde og Belle de Locronan har givet en større procentdel af udbyttet i størrelsen under 30 mm end de øvrige sorter. Knoldvægten følger samme linie, og Kennebec skiller sig ud med en gramvægt, der er ca. 40 højere end målesorten.

Tidlighed, sygdomme, kogekvalitet

Foruden måling af udbyttet er der foretaget bedømmelse af tidlighed, modtagelighed for skimmel på toppen, indvendige rustpletter samt kogekvalitet. Resultatet fremgår af nedenstående oversigt:

Sort	Tidlighed		Skimmel ¹ 0 = ikke angr. 10 = sildigst ødelagt	pct. knolde med rust- pletter	Smag 0—10, 10 = bedst	Udkogn. 0—10, 10 = helt udkogt	Mørk- farvning 1—10, 10 = helt sort
	1 = tidligst 10 = sildigst	0 = ikke angr. 10 = sildigst					
1955—1957							
Bintje	5.1	6.4	0	7.8	1.8	2.0	
Sieglinde	4.8	8.3	6	6.8	1.0	3.3	
Belle de Locronan . .	6.1	4.7	0	7.1	0.6	3.7	
Tylstrup 48287	6.3	2.9	3	7.2	1.1	2.7	
» 48321	6.2	3.5	3	7.5	1.1	2.7	
Urgenta	5.5	3.8	5	7.1	0.5	2.5	
1955—1956							
Bintje	5.2	—	0	7.8	1.9	1.9	
Tylstrup 48426	6.5	—	2	7.3	1.0	3.3	
1956—1957							
Bintje	5.1	6.4	0	7.6	1.8	2.1	
Kennebec	5.1	3.9	9	6.3	1.0	3.0	

1. 1957.

Sieglinde har været lidt tidligere afgroet end Bintje. Herefter følger Urgenta og Kennebec, medens Tylstrupsorterne og Belle de Locronan modner ca. 14 dage senere end Bintje.

De tidligste sorter, Sieglinde og Bintje, har vist størst og Tylstrup 48287 mindst modtagelighed for skimmel på toppen. Kennebec, Sieglinde og Urgenta har haft de fleste rustangrebene knolde. De gennemførte undersøgelser af spisekvaliteten viser, at Bintje ligger i spidsen med den bedste smag og den mindste tilbøjelighed til mørkfarvning, men sorten er lidt mere end de øvrige sorter. Kennebec og Sieglinde står i kvalitet ikke helt på højde med de øvrige sorter. Sorternes forhold overfor de stærke viraer er undersøgt ved Lyngby (virusegn), hvor det fra Tylstrup leverede læggeomateriale er dyrket i to år uden bortlugning af syge planter. Sieglinde, Belle de Locronan og de to Tylstrupsorter har været stærkest angrebet.

Holdbarhed og tilbøjelighed til spiring

Med henblik på undersøgelse af sorterens holdbarhed under opbevaringen og spiringstilbøjelighed er der om efteråret udtaget en prøve på 50 kg sunde kartofler af hver sort i størrelsen 30—50 mm. Prøverne er opbevaret i kasser i kartoffelkælder til foråret, hvor knoldene er undersøgt for rådpletter, og der er givet karakter for spirernes længde. Gennemsnitsresultatet af undersøgelsen er anført i nedenstående oversigt.

Sort	Antal procent			Karakter for spiring, 0—5, 0 = uspirede, 5 = 2 cm lange spirer
	anvendelige til spisebrug	med våde pletter mindre end 1/4 af knolden	større pletter	
1955—57				
Bintje	96.9	1.4	1.7	1.6
Sieglinde	97.5	1.3	1.2	2.3
Belle de Locronan	91.9	4.1	4.0	0.4

Sort	Antal procent			Karakter for spiring, 0-5, 0 = uspirede, 5=2 cm lange spirer
	anvendelige til spisebrug	med våde pletter mindre end $\frac{1}{4}$ af knolden	større	
1955-57				
Tylstrup 48287.....	93.2	4.2	2.6	2.8
» 48321.....	93.5	3.4	3.1	3.3
Urgenta.....	96.0	2.2	1.8	3.6
1955-56				
Bintje.....	97.6	1.4	1.0	1.8
Tylstrup 48426.....	93.8	3.9	2.8	1.6
1956-57				
Bintje.....	96.9	1.2	1.9	1.8
Kennebec.....	94.3	2.6	3.1	0.7

Jynde vad 1955 og 1957 samt Studsgaard 1955 er ikke med i undersøgelsen.

Det vil af tallene ses, at Sieglinde, Bintje og Urgenta har holdt sig bedst. Belle de Locronan har haft lidt flere knolde med rådpletter end de øvrige sorter. Tilbøjelighed til spiring har været væsentlig mindre hos Belle de Locronan og Kennebec end hos de øvrige sorter, hvoraf Urgenta og Tylstrup 48321 har haft de længste spirer.

Oversigt over sorterne

Bintje (K. L. de Vries, Holland). Afstamning: Munstersen x Franche. Middeludbytte af knolde af god kvalitet. Middelstore, ovale, glatte knolde med flade øjne. Kødfarven er gul. Hvide blomster. Bintje er modtagelig for kartoffelbrok.

Sieglinde (Böhm, Tyskland). Afstamning: Frøsart x Juli. Ret lavt knoldudbytte. Knoldene er kun knap middelstore, har flade øjne og gult kød. Kun knap middeld god kvalitet. Er den tidligste af de prøvede sorter. Hvide blomster. Sorten er brokimmun.

Belle de Locronan (E. Tourneur, Frankrig). Afstamning: Pluid d' or x St. Guenole. Har givet højest udbytte af knolde, der er middelstore, langovale, lidt krumme med flade øjne og gult kød. Kvaliteten er god, dog nogen tilbøjelighed til mørkfarvning. Hvide blomster. Er brokimmun.

Tylstrup 48287 (statens forsøgsstation, Tylstrup). Afstamning: (King Edward x Alma) x Frøhmølle. Knoldudbyttet godt middel. Knoldene, der er ret store, er ovale, glatte og har flade øjne. Kødet er gult og huden rødbrøget. Kvaliteten er god. Lysviolette blomster. Sorten, der er brokimmun, afprøves yderligere.

Tylstrup 48321 (statens forsøgsstation, Tylstrup). Afstamning: (King Edward x Alma) x Frøhmølle. Middelhøjt udbytte af ret store, ovale knolde, der er glatte og med flade øjne. Kødet er gult og huden er rødbrøget. Kvaliteten er god. Lysviolette blomster. Sorten er brokimmun. Kommer ikke i handelen.

Urgenta (Friese Maatschappij, Holland). Afstamning: Furore x Katahdin. Udbyttet af knolde er middelhøjt. Knoldene er runde, lidt kantede med ret flade øjne. Gult kød og rød hud. Kvaliteten er god. Blomsterfarven er violet. Brokimmun. Er ikke i handelen.

Tylstrup 48426 (statens forsøgsstation, Tylstrup). Afstamning: (King Edward x Alma) x Primula. Har givet lidt større udbytte af knolde end Bintje. Knoldene er store, ovale, glatte med ret flade øjne og hvidt kød. Kvaliteten er god. Hvide blomster. Sorten er brokimmun. Kommer ikke i handelen.

Kennebec (U. S. Dep. of Agric., Maine, U.S.A.). Afstamning: (Chippewa x Katahdin) x Earline. Er knap så yderig som Bintje. Knoldene er store, rundovale med flade øjne. Kødfarven er hvid. Kvaliteten under middel. Blomsterfarven er hvid. Sorten er modtagelig for kartoffelbrok.

Bilag til 603. meddelelse.

Middeltidlige kartoffelsorter 1955—57. Nettoudbytte af hkg knolde og tørstof

Sort og antal forsøg	Lyngby		Jyndevad ¹		Lundgaard		Studsgaard		Tylstrup		Alle stationer	
	knolde	tørstof	knolde	tørstof	knolde	tørstof	knolde	tørstof	knolde	tørstof	knolde	tørstof
<i>1955—57, 14 forsøg</i>												
Bintje	252	55.6	233	42.4	274	58.3	276	54.7	287	60.0	267	55.0
Sieglinde	192	40.0	162	30.7	238	48.5	248	46.5	240	47.4	220	43.5
Belle de Locronan	293	59.3	282	49.7	306	62.4	316	62.0	335	68.6	308	61.1
Tylstrup 48287	249	48.6	238	42.6	289	59.1	291	54.3	334	67.1	283	55.1
» 48321	248	48.9	231	42.4	288	58.4	282	54.1	304	62.9	274	54.1
Urgenta	235	52.3	248	44.7	286	62.0	277	56.7	297	64.4	270	56.9
<i>1955—56, 10 forsøg</i>												
Bintje	197	44.5	233	42.4	235	47.1	243	48.5	270	56.2	236	47.7
Tylstrup 48426	200	41.7	267	44.4	273	50.7	282	50.7	300	58.8	264	49.2
<i>1956—57, 9 forsøg</i>												
Bintje	265	57.0	194	35.2	315	67.3	319	61.3	308	64.5	289	59.6
Kennebec	232	50.9	159	30.1	325	68.1	314	60.3	266	56.3	270	55.7
							Forholdstal ²					
Bintje	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Sieglinde	76	72	70	72	87	83	90	85	84	79	82	79
Belle de Locronan	116	107	121	117	112	107	114	113	117	114	115	111
Tylstrup 48287	99	87	102	100	105	101	105	99	116	112	106	100
» 48321	98	88	99	100	105	100	102	99	106	105	103	98
Urgenta	93	95	106	105	104	106	100	104	103	107	101	103
Bintje	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Tylstrup 48426	102	94	115	105	116	108	116	105	111	105	112	103
Bintje	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Kennebec	88	89	82	86	103	100	98	98	86	87	93	93

1. 1955—56. 2. Bintje = 100.

NIELSEN & LYNGBYE (O/S) SJHANELIKVEJ 1 KØBENHAVN

Trykt i 18.000 eksemplarer